

Quicksan Wet natuurbescherming

voor de ontwikkeling van een nieuwbouwlocatie aan de Drachtsterweg in Opende

Quickscan Wet natuurbescherming

voor de ontwikkeling van een nieuwbouwlocatie aan de Drachtsterweg in Opende

Opdrachtgever

Ordito

Contactpersoon

Dhr. Chr. van Kuijk

Status

DEFINITIEF

Datum

13 januari 2021

Vrijgave

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	6
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.2 Habitatrichtlijnsoorten	10
2.3 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten	13
3 Conclusie	15
3.1 Beschermde soorten	15
3.2 Benodigde vervolgstappen	15
4 Literatuur en bronnen	17

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Ordito is bezig met de ruimtelijke onderbouwing voor de ontwikkeling van vijf vrijstaande woningen op een braakliggend perceel in Opende.

Om deze ontwikkelingen binnen de kaders van de Wet natuurbescherming uit te kunnen voeren is Buro Bakker gevraagd een quickscan aan het wetsonderdeel soorten uit te voeren. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

In dit rapport zijn de bevindingen van de quickscan uitgewerkt, waarbij rekening is gehouden met de beschermde soorten onder de Wet Natuurbescherming.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. **Vogelrichtlijnsoorten** (artikel 3.1 -3.4)
2. **Habitatrichtlijnsoorten** en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere **nationaal beschermde soorten** (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoren strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat vogels tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

Onder de Wet Natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11.) voor alle in het wild levende dieren.

Voor de voorgenomen ontwikkeling in Opende is de provincie Groningen het bevoegd gezag. De provincie Groningen heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Voor een aantal algemene nationaal beschermde soorten zoogdieren en amfibieën geeft de provincie Groningen een vrijstelling op de ontheffingsplicht.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

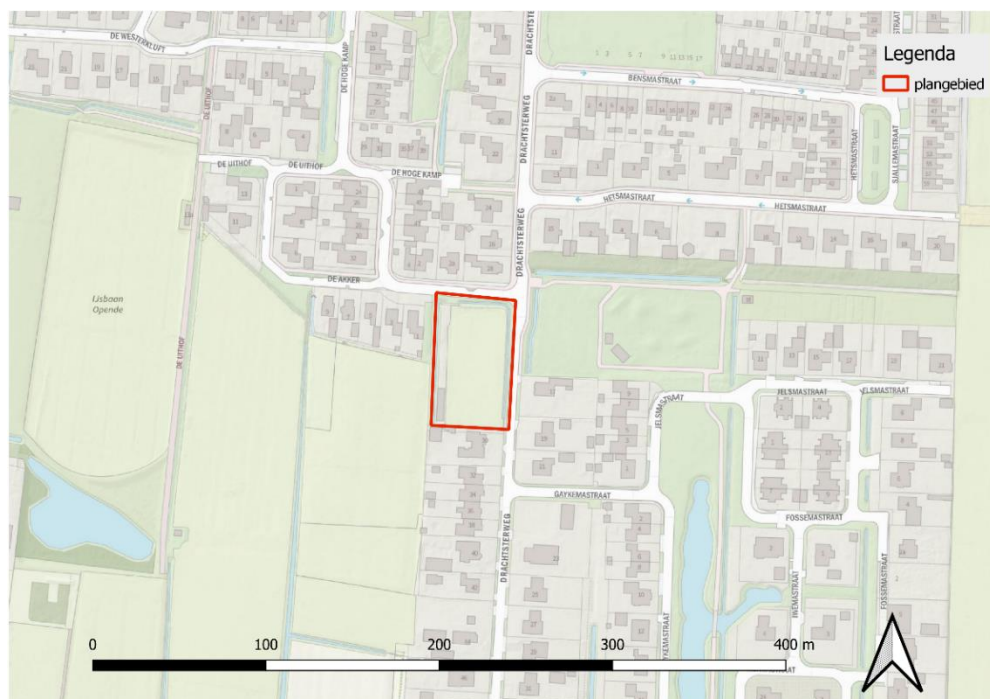
Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4). De NDFF is geraadpleegd op 1 december 2020.

Veldonderzoek

Op 1 december 2020 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de rand van de bebouwde kom van Opende, gemeente Westerkwartier, provincie Groningen. De ligging is weergegeven in figuur 1. Het plangebied ligt aan de westzijde van de Drachtsterweg tussen de woningen met de huisnummers 28 en 30. Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door de straat De Akker.

Figuur 1 Ligging van het plangebied (kaartmateriaal: www.opentopo.nl).

De ontwikkeling vindt plaats op een voormalige paardenweide met afmetingen van ongeveer 75 bij 45 meter. In de zuidwesthoek van het perceel zijn de overblijfselen van een kleine paardenstal aanwezig. Inmiddels ligt het perceel braak. Vooral aan de randen van het perceel zijn daardoor ruigtes ontstaan. Het centrale deel van het perceel bestaat hoofdzakelijk uit vochtig grasland. Aan de noord- en oostzijde van het perceel liggen ondiepe, niet watervoerende greppels. Bomen zijn aanwezig langs de westrand (eikensingel) en verspreid aan de noord- en zuidrand.

Voor een impressie van het plangebied, zie onderstaande foto's.

Foto 1 *Blik op het plangebied vanaf de noordzijde.*

Foto 2 *Bomenrij en bramenstruweel langs de westrand van het plangebied.*

Foto 3 *Vervallen paardenstal.*

Foto 4 *Struweelvorming langs de Drachtsterweg.*

1.5 Planbeschrijving

De ontwikkeling betreft het realiseren van vijf vrijstaande woningen op het perceel (zie figuur 2). Het huidige perceel wordt daarbij verdeeld in vijf kavels van vergelijkbare oppervlakte (circa 600 vierkante meter), waarbij de woningen worden geplaatst tegen de Drachtsterweg en een vrij diepe achtertuin krijgen. Bestaande groenstructuren zoals de eikensingel aan de westrand van het gebied blijven gehandhaafd. In deze quickscan wordt aangenomen dat overige elementen (oude paardenstal, greppels, bramenruigte en struweel langs de Drachtsterweg) verdwijnen ten behoeve van de ontwikkeling.

Figuur 2 Schets van de voorgenomen ontwikkeling (bron: Ordito).

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige beschermde soorten

Jaarrond beschermde nesten

Een aantal vogelsoorten hebben nesten die het gehele jaar beschermd zijn omdat ze elk jaar terugkeren naar dezelfde plek en honkvast zijn of in kolonieverband broeden. Sommige van deze soorten broeden in gebouwen (zoals huismus en gierzwaluw), terwijl andere in bomen, holten of nestkasten broeden (zoals de meeste roofvogels en uilen).

De aanwezigheid van soorten met jaarrond beschermde nesten in het plangebied kan op basis van de quickscan worden uitgesloten. Deze zijn niet aanwezig. In de voormalige paardenstal en in de bomen aan de rand van het plangebied zijn geen nesten aangetroffen van dergelijke soorten. Het plangebied wordt hooguit gebruikt als foerageergebied van soorten met jaarrond beschermde nesten, zoals bijvoorbeeld huismus, kerkuil en ransuil. Het is niet uitgesloten dat deze soorten in de directe omgeving van het plangebied broeden.

Categorie 5-soorten

Categorie 5 soorten zijn soorten die meer flexibiliteit hebben in het kiezen van een nestplek, maar alsnog plaatsgebonden kunnen zijn. De nesten van deze soorten zijn alleen jaarrond beschermd als ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Categorie 5 soorten zijn veelal hollenbroeders (zoals spechten en mezen), maar het kunnen ook soorten zijn die aan bebouwing zijn gebonden (zoals bijvoorbeeld huiszwaluw).

Tijdens het veldbezoek is een foeragerende grote bonte specht waargenomen in de eikensingel. Er zijn geen holtes aangetroffen in de eiken. De grote bonte specht broedt dus niet in de eiken langs het plangebied, maar het is niet uitgesloten dat de soort op termijn in deze eiken tot broeden komt. Andere categorie 5 soorten die in het plangebied voor kunnen komen zijn kool- en pimpelmees. Binnen het plangebied zijn alleen de oudere bomen geschikt voor deze soorten. Omdat het veldbezoek is uitgevoerd buiten het broedseizoen is het niet mogelijk om de werkelijke aanwezigheid van categorie 5 soorten vast te stellen.

Overige broedvogels

De geschiktheid van het plangebied voor overige (algemene) broedvogels is vooral van toepassing op een aantal algemene soorten zoals roodborst, merel, zwartkop en tjiftjaf. Geschikte broedgelegenheid is vooral aanwezig in de eikensingel.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Nesten die een jaarronde bescherming genieten zijn niet aanwezig in het plangebied. Met de bouw van de woningen verdwijnen dus geen jaarrond beschermde nesten. De bouw kan mogelijk wel leiden tot verstoring van soorten met jaarrond beschermde nesten die in de directe omgeving broeden (zoals

huismus en gierzwaluw), maar deze verstoring is minimaal en heeft geen noemenswaardige effect op soorten die een zekere stedelijke verstoring zijn gewend.

Het mogelijk verdwijnen van delen van het foerageergebied van soorten met jaarrond beschermde nesten (huismus, kerkuil en ransuil) leidt niet tot vervolgstappen. Voor deze soorten geldt dat het plangebied niet essentieel is en dat er voldoende uitwijkmogelijkheden en alternatieven zijn.

Categorie 5-soorten

Met de bouw van de woningen blijven de aanwezige groenstructuren (eikensingel) zo goed als intact. Effecten zijn mogelijk alleen tijdens de bouwwerkzaamheden te verwachten als deze in het broedseizoen worden uitgevoerd. De afstand van de woningen tot de eikensingel bedraagt naar schatting ruim 20 meter, waardoor verwacht mag worden dat broedende vogels niet ernstig worden verstoord. Om verstoring op broedvogels te beperken is ons advies om struiken en ruigtes (indien nodig) buiten het broedseizoen te verwijderen. Het broedseizoen omvat globaal de periode van half maart tot half juli.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Het is van belang verstoring van alle nesten in het broedseizoen helemaal te voorkomen. Verstoring en/of vernietiging van nesten kan voorkomen worden door ruige vegetaties en struweel zoveel mogelijk buiten het broedseizoen (dus globaal buiten de periode van half maart t/m half juli) te verwijderen.

Als er in het broedseizoen wordt gebouwd is het nodig dat er maatregelen worden genomen om vestiging van broedvogels tijdens de werkzaamheden te voorkomen.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn, te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor beschermde plantensoorten van de Habitatrichtlijn.

De vegetatie van het centrale deel van het perceel wordt gedomineerd door algemene grassen, zoals gestreepte witbol, fioringras, ruw beemdgras en kropbaar. Daarnaast zijn diverse kruiden aanwezig, zoals madeliefje, gewone hoornbloem, kruipende boterbloem, vogelmuur en hondsdrif. Langs de randen staan eiken, een enkele fijnspar en is een opslag van vlierstruiken en plaatselijk braam aanwezig.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op beschermde planten van de Habitatrichtlijn. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.2 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan op basis van de quickscan worden uitgesloten. Er zijn geen bomen met holtes en/of geschikte gebouwen in het plangebied aanwezig. De paardenstal is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Ruimtes die door vleermuizen vaak worden gebruikt zoals spouwmuren, onder dakbedekking en achter gevelbekleding ontbreken in de stal.

Foto 5 De schuur is in verval-
len staat, heeft geen spouw en
geen dak en daarom ongeschikt als
verblijfplaats voor vleermuizen.

Essentiële vliegroutes

Vleermuizen gebruiken 's nachts echolocatie om zich een beeld te vormen van de omgeving en voor de jacht op insecten. Ze stoten hoge pulsjes uit die weerkaatsen op een oppervlak waardoor ze een prooi of objecten kunnen waarnemen. Ter oriëntatie volgen ze lijnvormige elementen in het landschap en als beschutting tegen wind, predatoren of lichtbronnen. De eikensingel aan de westzijde van het plangebied is onderdeel van een doorgaande lijnvormige structuur. Het is niet uitgesloten dat de eikensingel wordt gebruikt als vliegroute voor vleermuizen die in de bebouwde kom van Opende verblijven. Door de aanwezigheid van veel alternatieven in de directe nabijheid van het plangebied is geen sprake van een essentiële vliegroute (zie figuur 3).

Figuur 3 Mogelijke vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen in de omgeving van het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Het plangebied maakt waarschijnlijk deel uit van foerageergebied van vleermuizen die in de omgeving verblijven. Er is geen sprake van de aanwezigheid van essentieel foerageergebied, omdat er in de omgeving van het plangebied veel alternatieven aanwezig zijn om te foerageren (zie ook figuur 3).

Effecten en vervolg

De geplande ontwikkelingen hebben geen noemenswaardige effecten op vleermuizen. De verwachting is dat de kwaliteit van het foerageergebied zal afnemen, maar omdat er voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig is, zijn vervolgstappen niet aan de orde. Met het behoud van de eikensingel zal de vliegroute deze functie kunnen blijven vervullen.

2.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Relevante grondgebonden zoogdieren die zijn beschermd onder de Habitatrictlijn zijn bever, otter en noordse woelmuis. Dichtstbijzijnde meldingen van de otter bevinden zich in de buurt van de Marumerlage op meer dan 4 kilometer van het plangebied (NDFF, 2020). Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor de otter. Beide andere soorten zijn niet bekend uit de omgeving en kunnen derhalve worden uitgesloten in het plangebied.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.2.4 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied komen poelkikker en heikikker voor (NDFF, 2020). Beide soorten zijn bekend van het natuurgebied Jilt Dijkshede op ongeveer 2 kilometer van het plangebied. De poelkikker is daarnaast bekend van een poel langs de N358 op ongeveer 1 kilometer afstand van het plangebied. In het plangebied en de directe omgeving ervan zijn geen geschikte voortplantingswateren aanwezig. Hierdoor is ook de aanwezigheid van landhabitat uitgesloten. Andere middels de Habitatrictlijn beschermde amfibieën, alsmede reptielen kunnen op voorhand worden uitgesloten. Deze komen niet in het plangebied voor.

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen op reptielen en amfibieën zijn niet aan de orde.

2.2.5 Vissen

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van de beschermde vissen houting en steur kan worden uitgesloten. In het plangebied zijn geen doorgaande watergangen aanwezig, waardoor geschikt leefgebied voor deze vissoorten ontbreekt.

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen voor beschermde vissen zijn niet aan de orde.

2.2.6 Insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Het plangebied is niet geschikt voor soorten uit deze soortgroepen. De aanwezigheid van soorten binnen deze soortgroepen is vaak gebonden aan zeer specifieke milieus (bijvoorbeeld krabbenscheervegetaties, voedselarme vennetjes en hoogveenontwikkeling).

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen voor beschermde insecten en ongewervelden zijn niet aan de orde.

2.3 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied komen geen nationaal beschermde plantensoorten voor. Gezien de terreinkarakteristieken van het plangebied kan de aanwezigheid van dergelijke soorten met voldoende zekerheid worden uitgesloten.

De aanwezigheid van nationaal beschermde diersoorten is beperkt tot een aantal grondgebonden zoogdieren zoals bosmuis, rosse woelmuis, steenmarter en eekhoorn en een aantal algemene amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad. Voor steenmarter en eekhoorn is er uitsluitend geschikt foerageergebied aanwezig. In de oude paardenstal zijn geen uitwerpselen van steenmarter aangetroffen. Waarnemingen van beide soorten in de omgeving van het plangebied zijn bekend (NDFF, 2020). Van de eekhoorn betreft het slechts één waarneming uit 2014 ten zuidwesten van het plangebied. Waarschijnlijk was dit een zwervend exemplaar en is er geen sprake van een gezonde populatie eekhoorn in de omgeving. Verblijfplaatsen van beide soorten zijn niet in het plangebied aangetroffen.

De waterspitsmuis komt in de omgeving van het plangebied voor (bijvoorbeeld Doezumermieden). Het plangebied is voor deze soort ongeschikt, wegens het ontbreken van ruig begroeide sloten en slootoevers. De grote bosmuis is bezig met een opmars naar het westen vanuit de oostelijke helft van de provincies Drenthe en Groningen. De soort komt momenteel nog niet in de omgeving van het plangebied voor (NDFF, 2020).

Effecten en vervolg

Voor de steenmarter en de eekhoorn geldt, conform de Verordening Wet natuurbescherming van de provincie Groningen, geen algehele vrijstelling. De ontwikkelingen in het plangebied hebben echter geen noemenswaardige effecten op het leefgebied van beide soorten. Het plangebied wordt hooguit incidenteel gebruikt als foerageergebied. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Voor de overige soorten die in het plangebied voorkomen of voor kunnen komen geldt wel een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet Natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Beschermden soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In het plangebied zijn geen nesten van **vogels met jaarrond beschermde nesten** aanwezig, het plangebied wordt hooguit gebruikt als foerageergebied door huismus, kerkuil en ransuil.
- Het plangebied is geschikt als broedgebied voor een aantal **algemene broedvogels (roodborst, merel, zwartkop en tijtjaf)**, **waaronder ook enkele categorie 5 soorten**, zoals koolmees, pimpelmees en grote bonte specht.
- Het is waarschijnlijk dat het plangebied wordt gebruikt als **foerageergebied** door **vleermuizen** en dat de eikensingel wordt gebruikt als **vliegroue** voor **vleermuizen**, maar het plangebied heeft daarin geen essentiële functie.
- Het plangebied is daarnaast geschikt als leefgebied voor een aantal **Nationaal beschermde soorten**, zoals bosmuis, rosse woelmuis en als geschikt foerageergebied voor steenmarter en eekhoorn. Deze soorten hebben of een vrijstelling in de provincie Groningen, of significante effecten zijn uitgesloten.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Vanwege de aanwezigheid van foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.
- Om verstoring en/of vernietiging van nesten van broedvogels te voorkomen is ons advies om ruige vegetaties en struweel zoveel mogelijk buiten het broedseizoen (dus globaal buiten de periode van half maart t/m half juli) te verwijderen. Als er in het broedseizoen wordt gebouwd is het nodig dat er maatregelen worden genomen om vestiging van broedvogels tijdens de werkzaamheden te voorkomen.
- Voor de niet-vrijgestelde Nationaal beschermde soorten (steenmarter en eekhoorn) zijn geen vervolgstappen noodzakelijk. Het plangebied wordt hooguit incidenteel gebruikt als foerageergebied en de ontwikkelingen hebben geen noemenswaardige effecten op het leefgebied van beide soorten.
- Voor de vrijgestelde Nationaal beschermde soorten (bosmuis, rosse woelmuis, bruine kikker en gewone pad) geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

4 | Literatuur en bronnen

- Brouwer, T., Crombaghs, B., Dijkstra, A., Scheper J.S. en Schollema, P.P., 2008. Vissenatlas Groningen Drenthe. Uitgeverij Profiel Bedum.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 1 december 2020.
- Provincie Groningen. 2016. Verordening van Provinciale Staten van de provincie Groningen houdende regels ter bescherming van de natuur Verordening natuurbescherming provincie Groningen. Provinciaal blad, nr. 6952, 27 december 2016.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Verspreiding, aantallen, veranderingen. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis/KNNV/European Invertebrate Survey – Nederland.

Websites

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Stationsstraat 29c
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

Dagmar Heidinga

Rapportage

Harold Steendam

Veldwerk

Harold Steendam

Kwaliteitscontrole

Aaron Sibma

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2020); Quickscan Wet natuurbescher-
ming. voor de ontwikkeling van een nieuwbouwlocatie
aan de Drachtsterweg in Opende. Rapport P20461,
Assen.

Foto's: Harold Steendam